

2e halfjaarrapportage 2023

Rijswijk

INLEIDING	2
LEESWIJZER	3
1. NAJAARSNOTA 2023	4
PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE	5
PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	8
PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER	9
PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN	10
PROGRAMMA ONDERWIJS	11
PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	13
PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN	16
PROGRAMMA WONEN EN LEVEN	23
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	28
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	30
PARAGRAAF FINANCIERING	32
ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN	33
OVERIG	35
RESUMÉ FINANCIËLE CONSEQUENTIES 2E HALFJAARRAPPORTAGE 2023	36

INLEIDING

Het college van de gemeente Rijswijk biedt u deze 2e halfjaarrapportage aan. Deze rapportage bestaat uit:

- Leeswijzer
- De Najaarsnota 2023.

Terugblik 1e halfjaarrapportage 2023 en Kadernota 2024

Het door de raad vastgestelde begrotingssaldo 2023 in de 1^e halfjaarrapportage 2023 is € 6,3 miljoen negatief. Dit is tot stand gekomen door negatieve begrotingsbijstellingen in de 1^e halfjaarrapportage 2023 ter hoogte van per saldo € 10,8 miljoen, ten opzichte van de beginstand in de meerjarenbegroting 2023-2026 van € 4,6 miljoen.

2^e halfjaarrapportage 2023

De actualisatie van het financiële beeld in de 2^e halfjaarrapportage leidt tot negatieve bijstellingen van € 7,5 miljoen in 2023 en € 4,4 miljoen positief in 2024. De bijstelling van 2024 wordt voornamelijk veroorzaakt door bijstellingen naar aanleiding van de Meicirculaire van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds. Vanaf 2024 vertoont de bijstelling naar aanleiding van de meicirculaire een wisselende trend, met als aandachtspunt een dip in 2026 t.o.v. de andere jaren. De saldi na de mutaties uit deze 2^e halfjaarrapportage zijn voor 2023 € 7,5 miljoen negatief en positief voor de jaren 2024-2027, variërend van € 4,4 miljoen in 2024 tot € 4,7 miljoen in 2027.

De bijstellingen van de Septembercirculaire zijn in deze halfjaarrapportage niet verwerkt.

Door de bijstellingen in de meicirculaire lijkt sprake van een betere balans tussen taken, beleidsmogelijkheden en bijbehorende budgetten. Maar ook is sprake van grote onzekerheden omtrent de ontwikkeling van de algemene uitkering. Dit wordt veroorzaakt doordat het Rijk nog geen duidelijkheid geeft over de nieuwe financieringssysteem van de algemene uitkering.

Anderzijds is er sprake van grote onzekerheden in de wereld, die invloed kunnen hebben op Rijswijk, zoals de hoogte van de inflatie, loonontwikkelingen, schaarste en lange levertijden, consumentenvertrouwen en de oorlog in Oekraïne. Rijswijk zal moeten proberen zoveel mogelijk te anticiperen op de mogelijke gevolgen van deze ontwikkelingen op onze begroting.

Invulling eerdere taakstellingen

Eerder heeft de gemeente taakstellingen in de begroting verwerkt om tot een sluitende begroting te komen. De verschillende domeinen hebben daar ondertussen invulling aan gegeven. Hieronder wordt getoond op welke beleidsproducten de taakstellingen zijn ingevuld.

Overzicht bestaande taakstellingen x € 1.000		2023	2024	2025	2026	2027
<i>Beginstand taakstellingen</i>		1.687	1.687	1.687	1.687	1.687
<i>Ingevulde taakstellingen</i>						
<u>Programma</u>	<u>Beleidsproduct</u>					
Openbare Orde en Veiligheid	Brandweer	50	50	50	50	50
Verkeer en Vervoer	Wegen, Straten en pleinen	75	75	75	75	75
	Verkeer	25	25	25	25	25
Onderwijs	Kinderopvang	250	250	250	250	250
Sport, Cultuur en Recreatie	Sport	111	111	111	111	111
Sociaal Domein	Eerstelijnsloket WMO en Jeugd	118	118	118	118	118
	Re-integratie en participatievoorzieningen Participatiewet	600	600	600	600	600
Wonen en Leven	Milieubeheer	73	73	73	73	73
Overhead	Bedrijfsvoering	385	385	385	385	385
<i>Totaal ingevuld</i>		1.687	1.687	1.687	1.687	1.687

LEESWIJZER

De 2e halfjaarrapportage 2023 geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van de programmabegroting 2023 en geeft tevens een prognose van het begrotingssaldo tot en met het einde van het jaar. De rapportage heeft, anders dan de eerste halfjaarrapportage, een sterk beheersmatig karakter.

Naast de hierboven bedoelde financiële ontwikkelingen op programmaniveau treft u een actualisatie van de investeringskredieten en de reserves en voorzieningen aan. Een uitgebreide toelichting op het weerstandsvermogen en risicobeheersing en financiering treft u aan in de begroting 2024-2027.

Financiële consequenties

Waar verderop in deze rapportage financiële consequenties zijn opgenomen geeft een positief bedrag een voordelige ontwikkeling weer. Een minteken staat voor een nadeel.

Primitieve Begroting 2023	V	4.555.000	
			4.555.000
Begrotingswijzigingen			
1e halfjaarrapportage 2023			
Voorjaarsnota 2023	N	10.821.000	
Stand na 1e halfjaarrapportage 2023			N 6.266.000
2e halfjaarrapportage 2023			
Programmatotaal ontwikkelingen	N	7.599.000	
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	V	480.000	
Bedrijfsvoering	N	125.000	
Financiering	V	200.000	
RijswijkBuiten	N	415.000	
Kapitaallasten*		*	
Mutaties reserves**		**	
Subtotaal 2 ^e halfjaarrapportage 2023			N 7.458.000
Stand na 2e halfjaarrapportage 2023			N 13.724.000

* De ontwikkeling van de investeringskredieten hebben effect op de kapitaallasten. De meerjarige doorwerking is meegenomen in de begroting 2024.

** Omwille van de leesbaarheid worden mutaties in de reserves in de programma's en paragrafen verwerkt. In de begrotingswijziging zijn deze conform BBV opgenomen onder de functie 6980 mutaties in reserves.

De rapportage sluit met een nadelig saldo van € 13.724.000. De stand na de 1e halfjaarrapportage 2023 bedroeg € 6.266.000 nadelig.

Voor een verdere specificatie wordt verwezen naar de toelichting per programma en het resumé financiële consequenties 2e halfjaarrapportage 2023. Met de structurele effecten van deze rapportage is in de ontwerp-programmabegroting 2024 - 2027 rekening gehouden.

1. NAJAARSNOTA 2023

PROGRAMMA ALGEMEEN BESTUUR EN ORGANISATIE

Beleidsproduct Bestuursorganen 0010

Vergoeding raadsleden

De gemeenteraad heeft in 2019 de “Verordening Rechtspositie raads- en commissieleden Gemeente Rijswijk 2019” vastgesteld waarin bepaald is dat raadsleden eenmaal per jaar een bedrag ontvangen ter hoogte van het bedrag van de vergoeding van hun werkzaamheden voor één maand, waarmee zij voorzieningen kunnen treffen ter zaken van arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden.

Uit onderzoek door de Griffie is gebleken dat raadsleden deze vergoeding niet hebben ontvangen. Vanaf 2023 zal de vergoeding á € 45.000 in totaal jaarlijks worden verstrekt. Daarnaast wordt de nog verschuldigde vergoeding van voorgaande jaren aan (oud-) raadsleden verstrekt. Dit kost € 170.000.

Financiële gevolgen Beleidsproduct Bedragen * € 1.000	Bestuursorganen (0010)				
	Inc.	Struc.			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Vergoeding raadsleden	-215	-45	-45	-45	-45

Beleidsproduct Burgerzaken 0030

Verhoogde vraag naar reisdocumenten

Zoals ook in de 1e halfjaarjaarrapportage is vermeld, werd gedurende de uitbraak van het coronavirus in 2020 aanzienlijk minder gereisd. Met het opheffen van de reis restricties is de vraag naar het verlengen van reisdocumenten weer sterk toegenomen waardoor er dit jaar een inhaalslag wordt gemaakt. Dit staat echter niet meer in verhouding met het eerder begrote bedrag. Voor 2023 is de verwachting dat de lasten voor reisdocumenten € 45.000 hoger zullen uitvallen en de baten € 60.000 hoger uitvallen. Verder heeft het ANG een onderzoek naar de leges gedaan, het resultaat van dat onderzoek wordt verwerkt in de programmabegroting 2024.

Stijging naturalisaties

Het aantal naturalisaties ligt hoger dan verwacht, waardoor een structurele kostenstijging van € 30.000 wordt verwacht. Daar staat tegenover structureel hoger verwachte baten van € 40.000.

Financiële gevolgen Beleidsproduct Bedragen * € 1.000	Burgerzaken (0030)				
	Inc.	Struc.			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Kostenstijging verhoogde vraag naar reisdocumenten	-45	-	-	-	-
Batenstijging verhoogde vraag naar reisdocumenten	60	-	-	-	-
Kostenstijging verhoogde vraag naturalisaties	-30	-30	-30	-30	-30
Batenstijging verhoogde vraag naturalisaties	40	40	40	40	40

Beleidsproduct Verkiezingen / referenda 0031

Extra landelijke verkiezingen

Vanwege de val van het kabinet Rutte IV worden er op 22 november 2023 Tweede kamer verkiezingen gehouden. Het organiseren van de Tweede kamer verkiezingen zal rond de € 215.000 kosten. De voorbereidingen zijn inmiddels in gang gezet. Het ministerie van BZK heeft bekend gemaakt geen extra vergoeding beschikbaar te stellen aan gemeenten en de gemeente moet deze kosten zelf dekken. De

kosten voor verkiezingen in 2025 zullen wel komen te vervallen en het budget kan voor 2025 met € 242.000 naar beneden worden bijgesteld.

Om de personeelslasten van derden te beperken zal getracht worden meer gemeenteambtenaren in te zetten voor het tellen van de stemmen.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Verkiezingen / referenda (0031)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Vervroegde landelijke verkiezingen	-215	-	242	-	-

Beleidsproduct Publieke dienstverlening 0032

Lagere kosten digitale dienstverlening

De uitgaven voor digitale dienstverlening vallen lager uit dan begroot. Om die reden zal er € 250.000 structureel worden ingeleverd. Dit komt deels door structurele onderuitputting van deze kostenpost. Daarnaast zorgt het uitvoeringsprogramma digitale dienstverlening en informatie (RV22-023) dat de kosten voor digitale dienstverlening lager zijn dan verwacht.

Project domein zaakgericht werken digitalisering producten en diensten

De meerjarenbegroting voor het project domein zaakgericht werken digitalisering producten en diensten is aangepast. Dit leidt tot een verschuiving van de gebudgetteerde incidentele lasten. De verwachte lasten vallen dit jaar € 47.000 lager dan begroot. In 2024 zullen de lasten hoger liggen en in 2025 lager. Per saldo blijft het project binnen het door de raad vastgestelde begroting.

Ook wordt vanaf 2024 € 40.000 aan structurele lasten overgehangen van het beleidsproduct Publieke Dienstverlening naar het beleidsproduct Volkshuisvesting. Deze structurele lasten zullen uiteindelijk vanuit dit beleidsproduct betaald gaan worden.

Smartcity

Smart City was een initiatief met betrekking tot het toepassen van slimme technologieën om de kwaliteit van leven en de leefomgeving van haar inwoners en ondernemers te verbeteren. Jaarlijks was hiervoor € 35.000 beschikbaar om initiatieven te ontwikkelen, dan wel uit te rollen. Dit budget is al enige tijd niet benut. Om die reden wordt voorgesteld om dit budget vrij te laten vallen.

Hernoemen Klant Contact Center

Met breed draagvlak in de raad is besloten het woord 'klant' niet meer te gebruiken binnen onze dienstverlening. Het Klant Contact Center wordt hernoemd naar Rijswijks Contact Center. Ook in de communicatie vanuit Dienstverlening wordt het woord 'klant' uitgefaseerd. Deze aanpassingen hebben geen financiële consequenties.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Publieke dienstverlening (0032)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Lagere kosten digitale dienstverlening	250	250	250	250	250
Project domein zaakgericht werken digitalisering prod. en diensten	47	-51	84	40	40
Smartcity	35	35	35	35	35

Tijdelijke externe locatie raadsvergaderingen

In de periode van september tot en met december 2023 is de gemeenteraad genoodzaakt om de raadsvergaderingen en forumvergaderingen op externe locaties te houden. De reden is dat de audiovisuele middelen en ICT voorzieningen in de huidige raadszaal zijn afgebouwd en de nieuwe raadszaal in het Huis van de Stad vertraagd wordt opgeleverd. In deze tussenliggende periode zullen raadsvergaderingen in de Statenzaal van het Provinciehuis worden gehouden en forumvergaderingen in wijkcentrum Stervoorde. De kosten á € 65.000 die hiermee gepaard gaan kunnen niet worden gedekt vanuit het budget van de griffie.

Accountantscontrole

In 2021 zijn de accountantsdiensten aanbesteed. Ten opzichte van de oorspronkelijke opdracht heeft er een aantal wijzigingen plaatsgevonden. De toename van het aantal SISA-regelingen, de energietoeslag, het uitstel van de invoering van de rechtmatigheidsverklaring en de indexatie hebben geleid tot een verhoging van de jaaropdracht met circa € 55.000 structureel. Daarnaast heeft de afronding van de jaarrekeningcontrole veel meer tijd in beslag genomen dan was voorzien. Dit heeft geleid tot een incidentele meerwerkpost van € 80.000.

Financiële gevolgen Beleidsproduct Bedragen * € 1.000	Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie (0060)				
	Inc.	Struc.			
	2023	2024	2025	2026	2027
+ = voordelig					
- = nadelig					
Tijdelijke externe locatie raadsvergaderingen	-65	-	-	-	-
Accountantscontrole	-135	-55	-55	-55	-55

PROGRAMMA OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Beleidsproduct Openbare Orde en Veiligheid 1100

Huur mobiele camera units

Op 2 november 2022 heeft het college besloten tot aanschaf van twee Mobiele Camera Units (MCU's). In samenwerking met de politie zijn er medio 2023 diverse maatregelen getroffen ten behoeve van de ontvangen signalen over onveiligheidsgevoelens door inwoners, ondernemers en bezoekers rond het stationsgebied. In aanvulling op de getroffen maatregelen, is door de politie geadviseerd om twee extra mobiele camera units van Team Technisch Toezicht (Politie Den Haag) te huren - in aanvulling op de plaatsing van één eigen camera. Op deze wijze kan er een completer maatregelenpakket vanaf het 3e kwartaal van 2023 een half jaar worden ingezet. De daarmee gemoeide kosten zijn begroot op € 6.680 huurkosten en € 6.000 plaatsings- en verwijderingskosten.

Dekking onderhoud openbare toilet

Voor de plaatsing en het onderhoud van een openbare toilet in het Wilhelminapark gedurende de zomermaanden is bij de eerste halfjaarrapportage 2023 voorgesteld om € 9.000 budget over te hevelen van team Handhaving naar team ORD. Per abuis is dat incidenteel voorgesteld, terwijl dat structureel had moeten. Verder was het bedrag gebaseerd op de coronaperiode, waarin het toilet voor een kortere periode was geplaatst. Om het gehele seizoen te plaatsen, kost dat € 6.000 meer, structureel dus € 15.000. (zie Beleidsproduct Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600).

Functioneel Leeftijds Ontslag FLO

De werkelijke kosten wijken € 113.000 af van de raming, dit wordt veroorzaakt door CAO-verhogingen en doordat er met ingang van 2023 pensioenpremie over de spaarbedragen betaald moet worden. Andere mogelijke effecten op de stijgende FLO-kosten zijn een latere FLO-ingangsdatum en het verlaten van de bezwarende functie.

Ondanks deze inschatting is het mogelijk dat de FLO-kosten aan het eind van het jaar toch nog hoger uitvallen dan nu wordt geraamd. De begroting 2024 wordt op basis van de nieuwe informatie bijgesteld.

Aanschafkosten software CHEPP

CHEPP is een app (softwaretool) waarmee toezichthouders op locatie direct hun digitale opname van een risico gestuurde inspectie vastleggen via een tablet of telefoon. CHEPP maakt rapportages van de toetsing of het toezicht en bevat op een gestructureerde manier alle ingevoerde gegevens, bijlagen, waardeoordelen en toelichtingen.

De komst van de omgevingswet en de nieuwe Wet kwaliteitsborging vraagt om een professionaliseringslag en het is van belang dat op een efficiënte kwalitatieve manier de werkvoorraad kan worden beheerd en controles worden uitgevoerd. Voor de eenmalige aanschafkosten is een budget nodig van € 13.400.

Pandbrigade

Bij het kaderdebat in juli 2023 is het amendement over de pandbrigade aangenomen. Het onderliggende plan is verder uitgewerkt en aangescherpt. In de resterende maanden van 2023 wordt de uitvoering ter hand genomen, dit kan voor 2023 nog binnen het bestaande budget. Het structurele financiële effect bedraagt € 365.000, dit is opgenomen in de begroting 2024.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Openbare orde en veiligheid (1100)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig					
Tijdelijke mobiele camera units	-13	-	-	-	-
Dekking onderhoud openbare toilet	6	15	15	15	15
Functioneel Leeftijds Ontslag FLO	-113	-	-	-	-
Aanschafkosten software CHEPP	-13	-	-	-	-

PROGRAMMA VERKEER EN VERVOER

Beleidsproduct Parkeren 2140

Kosten en opbrengsten laadpalen

Na ongeveer twee jaar onderdeel te zijn van de Samenwerkingsovereenkomst concessie openbare laaddiensten, kan een raming worden gemaakt voor de jaarlijkse kosten en inkomsten die hieruit voortvloeien. De kosten zijn gebaseerd op de jaarlijkse kosten voor het concessie management (vaste kosten plus variabele kosten op basis van aantal inwoners), de kosten voor het aanduiden van parkeerplaatsen voor elektrisch laden (borden, bestrating/tegels) en een raming van kosten voor het eventueel verplaatsen van laadpalen als gevolg van herinrichtingsprojecten. De opgetelde kosten bedragen in 2023 € 18.000. Hiervoor dient deze post structureel met € 18.000 te worden opgehoogd.

De kosten kunnen worden weggeschreven ten opzichte van de opbrengsten uit het elektrisch laden van EV-voertuigen. Hier ontvangt de gemeente een vergoeding voor van € 0,03 per kWh. Voor 2023 betreft dit € 40.000. Hierom dient deze post structureel te worden opgehoogd met € 40.000.

Opbrengsten parkeerautomaten en belparkeren

Door toename in het aantal scans, vanwege formatie invulling bij team Toezicht en Parkeren, neemt het aantal betaalacties bij de parkeerautomaten en via belparkeerapps toe. Op basis van de gegevens tot en met juni worden de inkomsten uit parkeerautomaten en belparkeren structureel verhoogd met € 98.600.

Opbrengst naheffingen

Door toename in het aantal scans, vanwege formatie invulling bij team Toezicht en Parkeren, neemt het aantal naheffingen toe. Op basis van de gegevens tot en met juni worden de inkomsten uit naheffingen structureel verhoogd met € 133.200.

Formatie team Parkeren

In de eerste halfjaarrapportage is bij het beleidsproduct Parkeren aangegeven dat de formatie van het team Parkeren, Auto en Fiets zal worden uitgebreid. Abusievelijk is hier een correctie opgenomen van € 150.000. Dit was onterecht gecorrigeerd en wordt nu hersteld.

In de eerste halfjaarrapportage is aangegeven dat het team Handhaving zal worden uitgebreid (toezichthouders Parkeren) waardoor de inkomsten zullen toenemen. Dit voorstel is echter niet financieel meegenomen. Dit wordt nu hersteld met € 160.000.

Beiden komen ten laste van de exploitatie Parkeren.

Reserve Parkeren

Het resultaat van het beleidsproduct is neutraal; alle opbrengsten worden ingezet als dekking voor de kosten van dit beleidsproduct. Dat betekent dat als de begrotingswijzigingen voor dit beleidsproduct voor de kosten en opbrengsten niet in evenwicht zijn, dat het resultaat wordt verrekend met de bestemmingsreserve Parkeren.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>					
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
	<i>Parkeren (2140)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
	2023	2024	2025	2026	2027
+ = voordelig					
- = nadelig					
Kosten laadpalen	-18	-18	-18	-18	-18
Opbrengsten laadpalen	40	40	40	40	40
Opbrengst parkeerautomaten en belparkeren	99	99	99	99	99
Opbrengst naheffingen	133	133	133	133	133
Formatie team PAF	-310	-310	-310	-310	-310
Reserve Parkeren	56	56	56	56	56

PROGRAMMA ECONOMIE EN WERKEN

Beleidsproduct Economische aangelegenheden

Bedrijven Investeringszone Plaspoelpolder

In de eerste halfjaarrapportage 2023 is de herverdeling opgenomen van de bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket voor het oprichten van een Bedrijven Investeringszone (BIZ) in het middengebied van de Plaspoelpolder. Waar eerder vanuit is gegaan dat invoering van de BIZ medio 2024 plaatsvindt, is de planning nu bijgesteld naar invoering begin 2025. In 2023 zijn intensieve gesprekken gevoerd met de Belangenvereniging Bedrijven Rijswijk (BBR), Industrieschap Plaspoelpolder (IPP) en stichting CLOK om te komen tot een plan van aanpak. Hieruit is duidelijk geworden, dat het meer tijd vraagt om met alle eigenaren in gesprek te gaan. Deze wijziging in de planning voor de invoering, maakt dat het gereserveerde budget ook op een later moment zal worden ingezet om het onderzoek, oprichting van en ondersteuning van de BIZ te ondersteunen.

Vanuit de bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket is hiervoor budget gereserveerd. In 2023 en 2024 wordt per jaar € 25.000 minder aan kosten verwacht en wordt doorgeschoven naar 2025. Deze kosten zullen evenredig worden onttrokken aan de bestemmingsreserve.

Arrangementen Rijswijk

De stichting Hoteloverleg, overige horeca ondernemers en de cultuursector zijn met elkaar in gesprek om gezamenlijk te komen tot initiatieven en arrangementen om enerzijds elkaar te versterken en daarmee ook de positionering van Rijswijk te verbeteren.

In tegenstelling tot eerdere verwachtingen is het jaarplan en bijbehorende jaarbegroting 2023 nog niet opgeleverd. Dit heeft komt doordat partijen onderling nog in overleg zijn over de wijze waarop zij uitvoering willen gaan geven met elkaar aan de samenwerking. Hierdoor worden er in 2023 € 20.000 minder kosten gemaakt en wordt dat in 2024 besteed. Verder worden in 2025 € 10.000 extra kosten verwacht. Deze kosten worden allemaal gedekt uit de bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Economische aangelegenheden</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Bedrijven Investeringszone Plaspoelpolder	25	25	-50	-	-
Dekking bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket	-25	-25	50	-	-
Arrangementen Rijswijk	20	-20	-10	-	-
Dekking bestemmingsreserve Corona maatregelenpakket	-20	20	10	-	-

PROGRAMMA ONDERWIJS

Beleidsproduct Huisvesting scholen 4010

Onderhoud IKC Buitenrijck

Voor de school zijn de lasten voor onderhoud aan de inbraakinstallatie, legionella inventarisatie en defecte zonwering incidenteel toegenomen. Hier is naar verwachting € 98.000 extra voor nodig. Onderhoud dient bijgeraamd te worden met een bedrag van € 30.000. Het restant wordt opgevangen in de huidige begroting.

Energielasten

Ten gevolge van een verhoging ten opzichte van 2022 van de prijzen voor energie moeten de in de begroting opgenomen ramingen voor energielasten bijgesteld worden.

Verrekening energielasten

Een deel van de (hogere) energielasten wordt doorbelast. Dit resulteert in een structurele raming aan hogere baten.

Overheveling lasten nieuwe schoollocaties

Met ingang van het schooljaar '23 / '24 zijn er twee nieuwe schoollocaties in gebruik genomen, namelijk een tijdelijke locatie voor de Steenvoordeschool en 't Prisma op de Daniel Catterwijkstraat 6.

De huurinkomsten, onderhoudslasten en OZB staan nog niet begroot en zijn in deze begrotingswijziging opgenomen.

De overige lasten staan al begroot op respectievelijk de beleidsproducten Huisvesting Scholen (Steenvoordeschool) en Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd (Daniel Catterwijkstraat 6). De begrote lasten op het beleidsproduct Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd (op de Daniel Catterwijkstraat 6 zat voorheen ter voorkoming van vandalisme en kraak een leegstandsbeheerder gevestigd), moeten overgeheveld worden naar het beleidsproduct Huisvesting Scholen (waar 't Prisma onder valt). Vooralsnog wordt dit alleen neutraal voor 2023 gedaan. Bij de eerste halfjaarrapportage 2024 wordt de begroting structureel aangepast en eventuele niet neutrale consequenties meegenomen.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Huisvesting scholen (4010)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
IKC Buitenrijck	-30	-	-	-	-
Energielasten	-64	-92	-92	-92	-92
Verrekening energielasten	38	56	16	16	16
Overheveling lasten nieuwe schoollocaties	-7	-	-	-	-

Beleidsproduct Lokaal onderwijsbeleid 4030

Verhoging budget schoolmaatschappelijk werk

Het schoolmaatschappelijk werk is in gezamenlijkheid aanbesteed door de gemeente Den Haag, gemeente Rijswijk, de samenwerkingsverbanden Passend onderwijs voor het primair en het voortgezet onderwijs en het ROC Mondriaan. De aanbestedingsperiode liep van 1 augustus 2019 tot 1 augustus 2023 met een verlengingsoptie van maximaal 2 maal 1 jaar. Vanwege de ontwikkelingen die de gemeente Den Haag aan het doorvoeren is in het kader van de zorg voor jeugd (het Haags Toekomstperspectief) waarin het schoolmaatschappelijk werk ook een plaats moet krijgen, hebben de aanbestedende partijen besloten gebruik te maken van de verlengingsoptie voor in ieder geval het schooljaar 2023/2024.

Gezien de huidige ontwikkelingen in de maatschappij en de onvoorzien extreem hoge inflatie geven beide aanbieders van het schoolmaatschappelijk werk aan dat zij de continuïteit en de dienstverlening voor het uurtarief (€ 63 per uur) niet meer kunnen garanderen. De gezamenlijke aanbestedende partijen hebben afgesproken, gezien de huidige omstandigheden, de uurprijs te willen verhogen tot maximaal € 68 per uur.

Daarbij hebben we ook afgesproken dat het totaal aantal uren schoolmaatschappelijk werk dat voor de scholen beschikbaar is dan niet naar beneden wordt bijgesteld.

Bij het primair onderwijs speelt daarnaast dat tijdens de looptijd van de aanbesteding er twee nieuwe scholen zijn gestart (Parkrijk en Freinet Parkrijk) en het leerlingenaantal in het basisonderwijs fors is gegroeid, terwijl het beschikbare budget voor het schoolmaatschappelijk werk gelijk is gebleven. Ook vergt de nieuwe manier van werken in de zorgstructuur van de basisschool (het Viermanschap) die de afgelopen periode in Rijswijk is ingevoerd van de partners, dus ook van het schoolmaatschappelijk werk, een extra tijdsinvestering in het kader van de betere samenwerking. Vooralnog gaan we uit van een kwartier per school per week.

Al deze ontwikkelingen maken een incidentele verhoging van het budget voor het schoolmaatschappelijk werk noodzakelijk. Voor de periode 1 augustus 2023 tot en met 31 december 2023 wordt de bijstelling in deze tweede halfjaarrapportage opgenomen.

Verhoging budget OJA's

Op basis van de subsidieregeling Onderwijs-Jeugdzorgarrangementen en de gezamenlijke afspraken tussen de gemeente Den Haag, gemeente Rijswijk, gemeente Leidschendam-Voorburg en de samenwerkingsverbanden Passend onderwijs voor het primair en voortgezet onderwijs wordt in het schooljaar 2022/2023 het project OJA (een aantal integrale/meer groepsgerichte onderwijs-jeugdhulparrangementen) in gezamenlijkheid gefinancierd in de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs in de gemeente Den Haag.

Vanwege de ontwikkelingen die de gemeente Den Haag aan het doorvoeren is in het kader van de zorg voor jeugd (het Haags Toekomstperspectief) waarin ook het integrale jeugdhulpaanbod in de scholen in enige vorm een plaats moet krijgen is er besloten om in ieder geval voor het schooljaar 2023/2024 het huidige aanbod te continueren inclusief de daarbij afgesproken financieringsafspraken. Daarnaast bleek ook de periode van één schooljaar te kort om te komen tot uitspraken over de effectiviteit van het aanbod en de huidige organisatie van het aanbod.

Over het aanbod en de financieringswijze van dit integrale aanbod en de gevolgen daarvan voor de gemeente Rijswijk kan pas na de uitrol van het Haags Toekomstperspectief en manier van inbedden van de OJA's daarin, nadere uitspraken worden gedaan. Vooralnog wordt er vanuit gegaan dat ook dan de OJA's een structurele financieringsvraag met zich meebrengt.

Voor deze nieuwe periode van het project OJA is afgesproken het beschikbare budget te indexeren met 5,85% (het indexatiepercentage dat ook wordt gehanteerd door het Servicebureau).

Bij de invoering van het project OJA zijn afspraken gemaakt over de onderlinge verdeling van de kosten tussen de drie gemeenten en het onderwijs en de drie gemeenten onderling. Als verdeelsleutel tussen de drie gemeenten onderling geldt het aantal leerlingen uit de gemeente op deze scholen op de meest recente 1 oktober peildatum. Op 1 oktober 2022 was het aantal in Rijswijk woonachtige leerlingen op de desbetreffende scholen hoger dan op de voorgaande peildatum.

Beide hierboven genoemde elementen maken dat het budget voor het project OJA structureel moet worden verhoogd. Dit wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting 2024 en verder. Voor de periode 1 augustus 2023 tot en met 31 december 2023 wordt deze bijstelling in deze tweede halfjaarrapportage opgenomen.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Lokaal onderwijsbeleid 4030</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Verhoging budget schoolmaatschappelijk werk	-12	-	-	-	-
Verhoging budget OJA's	-36	-	-	-	-

PROGRAMMA SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

Beleidsproduct Openbaar bibliotheekwerk 5100

Verruiming bemande openingstijden bibliotheek

Aan de Stichting Bibliotheek aan de Vliet wordt een subsidie ter hoogte van € 73.370 verleend voor verruiming van de bemande openingstijden in het Huis van de Stad met 10 uren per week, voor de periode van 1 oktober 2023 tot en met 31 december 2025. Deze subsidie bestaat voor 80% (dus € 58.700) uit de specifieke uitkering lokale bibliotheekvoorzieningen en voor 20% uit (vereiste) cofinanciering door de gemeente. De cofinanciering door de gemeente wordt bekostigd uit het innovatiebudget kunst en cultuur.

Onderschrijding Openbaar Bibliotheekwerk

Stichting de Bibliotheek aan de Vliet heeft voor 2023 een subsidie ontvangen gelijk aan die voor 2022, ondanks de hoger ingediende aanvraag. In de begroting was wel rekening gehouden met een hoger bedrag. Ten tijde van het subsidiebesluit was het echter te vroeg om de subsidie voor dit jaar ten opzichte van 2022 te verhogen, omdat de huur voor het Huis van de Stad en dus voor de tweede helft van 2023 toen nog niet bekend was. Voor de huur die de bibliotheek in het Huis van de Stad betaalt in 2023 is een passende oplossing binnen de subsidie gezocht. Dit resulteert in een onderschrijding van € 39.500.

Wijziging van de bibliotheekwet (Wsob)

Door een wijziging van de bibliotheekwet (Wsob) krijgen gemeenten vanaf 2025 de wettelijke taak om inwoners toegang te bieden tot een volwaardige openbare bibliotheek in de buurt, die invulling geeft aan de vijf maatschappelijke functies uit de Wsob. Met deze zorgplicht komen vanaf 2025 extra middelen naar het gemeentefonds. Wat dit concreet betekent en specifiek voor Rijswijk is nog niet bekend.

Financiële gevolgen Beleidsproduct Bedragen * € 1.000	Openbaar bibliotheekwerk (5100)				
	Inc.	Struc.			
+ = voordelig					
- = nadelig					
	2023	2024	2025	2026	2027
Verruiming bemande openingstijden bibliotheek	-59	-	-	-	-
SPUK lokale bibliotheekvoorzieningen	59	-	-	-	-
Onderschrijding Openbaar Bibliotheekwerk	40	-	-	-	-

Beleidsproduct Sport 5300

Exploitatievergoeding De Schilp

De contractuele indexering van de exploitatievergoeding van De Schilp is extreem hoog uitgevallen. Dit wordt mede veroorzaakt door de gestegen energiekosten. De extra kosten zijn hiervoor € 73.400.

SPUK MEOZ

De gemeente maakt gebruik van de SPUK MEOZ regeling. Dit betreft een gedeeltelijke vergoeding van de meerkosten energie openbare zwembaden over 2022 en 2023 voor een bedrag € 688.000. Dit betreft een ontvangen vergoeding van het Rijk die als subsidie worden verstrekt aan Optisport.

Beweegactiviteiten Krajicek Playground

De contractueel vastgelegde beweegactiviteiten op het nieuwe Krajicek Playground in RijswijkBuiten, waren niet begroot. De lasten hiervoor bedragen € 14.000 voor een half jaar en € 28.000 structureel vanaf 2024.

Ontwikkelplan (buiten-) sportruimte en sportparken

Er is aan een extern bureau opdracht gegeven om een onderzoek te doen naar het maken van een ontwikkelplan voor een evenwichtige verdeling van de (buiten-) sportruimte en het toekomstbestendig maken van de sportparken. De kosten van het onderzoek bedragen € 50.000. Daarnaast is er een interne projectleider aangewezen waarvan de kosten ook op dit project rusten voor € 25.000.

Marimbahal

Ook voor het tweede halfjaar is er een overeenkomst met de GGD afgesloten voor verhuur van de hal. De extra huurinkomsten bedragen € 65.540.

Energielasten

Ten gevolge van een verhoging ten opzichte van 2022 van de prijzen voor energie moeten de in de begroting opgenomen ramingen voor energielasten bijgesteld worden.

Verrekening energielasten

Een deel van de (hogere) energielasten wordt doorbelast. Dit resulteert in een structurele raming aan hogere baten.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>					
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
	<i>Sport (5300)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Exploatievergoeding De Schilp	-73	-	-	-	-
Vergoeding SPUK-MEOZ	-688	-	-	-	-
SPUK-MEOZ regeling	688	-	-	-	-
Beweegactiviteiten Krajicek Playground	-14	-28	-28	-28	-28
Ontwikkelplan (buiten-) sportruimte en sportparken	-75	-	-	-	-
Verhuur Marimbahal GGD	66	-	-	-	-
Energielasten	-101	3	13	13	13
Verrekening energielasten	35	35	35	35	35

Beleidsproduct Kunst en cultuur 5400

Tegemoetkoming stijgende kosten culturele organisaties

De gemeentelijke subsidies voor 2023 zijn niet evenredig meegegroeid met de gestegen kosten van culturele organisaties, omdat de hoge stijgingen van energie, lonen en prijzen later ging spelen dan in de aanvraagperiode voorzien of het geval was. Om hier enigszins een tegemoetkoming in te bieden, zal naar rato een bescheiden aanvulling met een onder- en bovengrens worden verstrekt bovenop de reeds verleende subsidies voor 2023, na positieve besluitvorming over de tweede halfjaarrapportage.

Als dekking voor de tegemoetkoming wordt de bestemmingsreserve cultuur, ter hoogte van € 27.150, ingezet. Dit betekent onttrekking van genoemd bedrag aan de bestemmingsreserve cultuur, die daarna vervalt.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>					
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
	<i>Kunst en cultuur (5400)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Tegemoetkoming stijgende kosten culturele organisaties	-27	-	-	-	-
Onttrekking bestemmingsreserve cultuur	27	-	-	-	-

Beleidsproduct Cultureel erfgoed 5410

Onderhoud Bunkercomplex park Overvoorde

In de eerste halfjaarrapportage 2023 is € 500.000 toegekend voor onderhoud van het Bunkercomplex park Overvoorde. Dit zijn geen reguliere exploitatie kosten, maar is bestemd voor het onderhoud in de komende jaren en zal dan ook neutraal moeten worden gewijzigd van een raming voor onderhoud in een raming voor een storting in de Voorziening Onderhoud.

Energielasten

Ten gevolge van een verhoging ten opzichte van 2022 van de prijzen voor energie moeten de in de begroting opgenomen ramingen voor energielasten bijgesteld worden.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Cultureel erfgoed (5410)</i>				
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Onderhoud Bunkercomplex park Overvoorde	-	-	-	-	-
Energielasten	-30	-30	-30	-30	-30

PROGRAMMA SOCIAAL DOMEIN

Beleidsproduct *Inkomen 6100*

Hogere Rijksbijdrage BUIG

Het Rijk stelt de Rijksbijdrage voor de bijstand enkele keren bij gedurende het jaar. De gemeentelijke begroting wordt daarop aangepast. Bij de meest recente bijstelling van april 2023 is de stijging van het minimumloon van 10% nog niet verwerkt. Wel heeft het Rijk een schatting gegeven per gemeente wat de definitieve Rijksbijdrage zal worden na verwerking van het minimumloon. Dit is een positieve bijstelling van € 2.134.420.

Hogere BUIG uitgaven

Bij de 1e halfjaarrapportage 2023 heeft er een aanpassing plaatsgevonden op de structureel hogere kosten van de IOAW. De verdere aanpassing op de BUIG wordt nu aangeboden in de 2e halfjaarrapportage. Op basis van huidige informatie is de verwachting dat de BUIG-lasten in 2023 stijgen met € 3.180.000. Het merendeel wordt veroorzaakt door de landelijke stijging van het minimumloon met 10%. Het overige deel wordt veroorzaakt door de toename van het uitkeringsbestand als gevolg van de groei van de stad.

Wij gaan ons in 2024 focussen op de mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Wij zien dat de huidige arbeidsmarkt kansen biedt en gaan daarom actief aan de slag met deze groep. De stap naar betaald werk zal niet eenvoudig zijn maar door middel van maatwerk en aandacht verwachten wij hierin mensen te kunnen bemiddelen naar (parttime) werk. Verder starten wij met een pilot gericht op statushouders. De verwachting is dat de uitkeringslasten structureel vanaf 2024 ten opzichte van 2023 met een bedrag van € 850.000 worden verlaagd.

De compensatie die de gemeente ontvangt voor het wettelijk minimumloon is minder dan het bedrag dat daadwerkelijk nodig is, omdat het Rijk bij het berekenen van de Rijksbijdrage uitgaat van een lager aantal uitkeringen dan Rijswijk daadwerkelijk verstrekt.

Voor verdere informatie wordt er verwezen naar de RIB BUIG 2023.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inkomen (6100)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Hogere Rijksbijdrage BUIG	2.134	2.134	2.134	2.134	2.134
Hogere BUIG uitgaven	-3.180	-2.330	-2.330	-2.330	-2.330

Beleidsproduct *Arbeidsmarkt overig 6110*

Uitgaven uitvoering WSW

Het macrobudget WSW is in de meicirculaire 2023 verhoogd met 6,43% vanwege de loonprijsontwikkeling. Voor Rijswijk is dit structureel een bedrag van € 216.630. Deze middelen kunnen worden aangewend ter dekking van de hogere kosten WSW. Door een hogere bezetting en een toename van de gemiddelde loonsom per fte als gevolg van de sterke (minimumloon)- en prijsontwikkeling wordt de omvang van de kosten voor de dienstverlening WSW bij de Binnenbaan voor 2023 hoger dan in eerste instantie in de begroting was opgenomen.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Arbeidsmarkt overig (6110)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig					
	2023	2024	2025	2026	2027
Uitgaven uitvoering WSW	-217	-	-	-	-

Beleidsproduct Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid 6140

Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden

Bij de meicirculaire 2023 zijn voor dit jaar incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor investering in betere dienstverlening door gemeenten op het gebied van armoede en schulden. Voor de gemeente Rijswijk is dit een bedrag van € 136.230. Het voorstel is om deze middelen vanuit de meicirculaire als volgt in te zetten voor het programma vernieuwing financiële dienstverlening en Actieplan Armoedebestrijding+:

- Het actieplan Armoede is op dit moment deels gedekt uit eerder beschikbaar gestelde budget. Om dit plan volledig te dekken is € 60.000 nodig vanuit deze middelen van de meicirculaire:
 - € 30.000 voor communicatieopzet en strategie voor armoede & schulden.
 - € 30.000 voor de opdracht tot het formeren en coördineren/begeleiden/ondersteunen van de klankbordgroep.
- De resterende middelen van € 76.230 worden begroot ten behoeve van het programma financiële dienstverlening. De ambities opgenomen in het programma worden via programmatische aanpak geïmplementeerd. Er zijn diverse projecten gestart, die doorlopen in 2024. Deze middelen vanuit de meicirculaire willen we hiervoor graag inzetten in 2024. Daarom worden de middelen toegevoegd aan de reserve Sociaal domein en zullen in 2024 weer worden onttrokken aan de reserve voor de uitvoering van het programma in 2024.

Flankerend beleid energiecrisis

Bij de meicirculaire 2023 zijn door het Rijk incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor het flankerend beleid in het kader van de energiecrisis. De middelen voor het bestrijden van de energiecrisis zijn bedoeld voor de verwachte extra inzet die nodig zal zijn op het gebied van vroegsignalering en om gemeenten tegemoet te komen in het verwachte extra beroep op bijzondere bijstand. Voor de gemeente Rijswijk is dit een bedrag van € 170.290. Een bedrag van € 100.000 zal worden aangewend ten behoeve van de hogere uitgaven van de bijzondere bijstand. Het resterende bedrag van € 70.285 zal worden aangewend ten behoeve van het "programma vernieuwing financiële dienstverlening". De ambities opgenomen in het programma worden via programmatische aanpak geïmplementeerd. Er zijn diverse projecten gestart, die doorlopen in 2024. Deze middelen vanuit de meicirculaire willen we hiervoor graag inzetten in 2024. Daarom worden de middelen toegevoegd aan de reserve Sociaal domein en zullen in 2024 weer worden onttrokken aan de reserve voor de uitvoering van het programma in 2024.

Bijzondere Bijstand

Er is een € 215.000 toename van de uitgaven van de bijzondere bijstand. Deze stijging is vooral het gevolg van de groei van de stad en de toename van het aantal bijstandsuitkeringen.

Kosten voor vrij reizen/HTM Ooievaarspas 2023/2024

In 2023 is naar aanleiding van het aangenomen amendement "vrij reizen HTM voor houders Ooievaarspas voor AOW gerechtigden een bedrag van € 55.000 begroot voor de pilot vrij reizen met de HTM. Maximaal € 25.000 hiervan wordt besteed aan het reisverbruik in 2023 (augustus tot en met december 2023). In 2024 is naar schatting een bedrag van € 50.000 nodig om de pilot voort te zetten. Dit is gebaseerd op het huidige aantal deelnemers en de gemiddelde maandelijkse kosten per OV-chipkaart gebruiker (€ 35). Het resterende budget dat in 2023 niet wordt gebruikt van ongeveer € 30.000, is nodig om in 2024 de stijging van de kosten als gevolg van de toename van het aantal deelnemers van het vrij reizen te dekken. Hiervoor wordt bij de jaarrekening een verzoek tot overheveling van het resterende budget gedaan.

Energietoeslag

Het Rijk heeft bij de decembercirculaire 2022 opnieuw middelen beschikbaar gesteld (€ 1.730.510) voor een tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen aan huishoudens met een laag inkomen. Begin dit jaar is het bedrag van € 500 uitbetaald aan de huishoudens van wie de energietoeslag ambtshalve kon

worden toegekend. Momenteel bestaat een tekort van € 128.000 op de uitgaven inclusief de uitvoeringskosten. Op dit moment is het wetsvoorstel Energietoeslag 2023 in behandeling. Hier zit ook een herverdeling in van de middelen. Het herstelbedrag zal automatisch meekomen in de middelenverdeling van de Energietoeslag, vermoedelijk in de decembercirculaire 2023. Pas op dat moment zal er meer duidelijkheid zijn over de toereikendheid van het budget. Daarnaast is er een Vangnetregeling gecreëerd waar gemeenten eventueel aanspraak op kunnen maken als zij voldoen aan de voorwaarden.

Budgettair neutrale mutatie communicatie en ICT FSP

Op dit moment zijn er op het beleidsproduct Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet uitgaven geraamd ten behoeve van Communicatie en ICT voor een bedrag van € 175.000. Deze post wordt zowel gebruikt voor de uitgaven WSP als FSP. Het aandeel FSP van € 65.000 wordt budgettair neutraal overgeheveld naar de post FSP onder beleidsproduct "Gemeentelijk armoede en schuldenbeleid", waar dit ook thuis hoort.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Het bedrag aan kwijtschelding afvalstoffenheffing zal ongeveer € 50.000 lager liggen dan begroot. Dit op basis van de nog te behandelen dossiers over 2023. De verwachting is dat er een overschot zal zijn aan het einde van het jaar.

<i>Financiële gevolgen</i>						
<i>Beleidsproduct</i>		<i>Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid (6140)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>		<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
		2023	2024	2025	2026	2027
+ = voordelig						
- = nadelig						
Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden		-60	-	-	-	-
Flankerend beleid energiearmoede		-100	-	-	-	-
Dotatie reserve Sociaal domein		-146	-	-	-	-
Bijzondere Bijstand		-215	-	-	-	-
Communicatie en ICT FSP (budgettair neutraal zie 6230)		-65	-65	-65	-65	-65
Kwijtschelding afvalstoffenheffing		50	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.

Beleidsproduct Inburgering 6204

Maatschappelijke begeleiding

Voor Inburgering heeft het Rijk in de meicirculaire € 68.730 beschikbaar gesteld voor de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden.

Voor het begeleiden van de ondertussen groep (de groep statushouders die voor januari 2022 een status hebben gekregen) heeft de gemeente deze extra middelen ontvangen waarmee Rijswijk de begeleiding voor deze groep intensiveren zodat deze mensen een goede start kunnen maken.

Einde lening Inburgeringsplicht

In de meicirculaire zijn middelen beschikbaar gesteld door het rijk voor Einde Lening Inburgeringsplicht (ELIPs) voor een bedrag van € 8.090. Dit zijn inburgeraars die hun lening voor de inburgering (vrijwel) volledig hebben uitgeput, maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Deze middelen kunnen ingezet worden voor begeleiding en het in een beperkt aantal gevallen financieel ondersteunen van ELIPs bij het betalen van extra cursussen of examengelden.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Inburgering (6204)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Maatschappelijke begeleiding	-69	-	-	-	-
Einde lening Inburgeringsplicht	-8	-	-	-	-

Beleidsproduct Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet 6230

Regionale aanpak Jeugdwerkloosheid

In het kader van de regionale afspraken rondom de bestedingen van Jeugdwerkloosheid wordt deze post van € 71.350 in 2023 niet uitgegeven en worden de activiteiten in 2024 uitgevoerd, in samenhang met het eind 2023 opnieuw vast te stellen plan “regionale aanpak jeugdwerkloosheid”.

Budgettair neutrale mutatie communicatie en ICT

Op dit moment zijn er op het beleidsproduct Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet uitgaven geraamd voor Communicatie en ICT voor een bedrag van € 175.000. Deze post wordt zowel gebruikt voor de uitgaven WSP als FSP. Het aandeel FSP van € 65.000 wordt budgettair neutraal overgeheveld naar de post FSP onder beleidsproduct “Gemeentelijk armoede en schuldenbeleid, waar dit ook thuis hoort.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet (6230)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Regionale aanpak Jeugdwerkloosheid	71	-71	-	-	-
Geen onttrekking voorheenvoorziening	-71	71	-	-	-
Communicatie en ICT FSP (budgettair neutraal zie 6140)	65	65	65	65	65

Beleidsproduct Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo 6620

Huishoudelijke hulp

In verband met de bevolkingsgroei van de gemeente Rijswijk neemt het aantal inwoners toe dat aanspraak maakt op huishoudelijke hulp. In 2023 zijn de nieuwe contracten ingegaan van de WMO diensten. De nieuwe tarieven zijn gebaseerd op een kostprijsonderzoek in 2022 en zijn vervolgens geïndexeerd. Dit betekent een gemiddelde kostenstijging van € 28 per cliënt per maand. Op basis van de huidige gegevens betekent dit een incidentele kostenstijging van € 400.000 voor 2023.

Nu de nieuwe contracten per 2023 in zijn gegaan, is met de zorgaanbieders gesproken over mogelijke kostenbesparing door benodigde zorg opnieuw te beoordelen. Daarnaast is de verwachting dat met ingang van 2026 de eigen bijdrage weer inkomensafhankelijk zal worden. Deze elementen kunnen in 2024 e.v. een kostendrukkend effect hebben.

<i>Financiële gevolgen</i>						
<i>Beleidsproduct</i>		<i>Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo (6620)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>		<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig		2023	2024	2025	2026	2027
- = nadelig						
Hogere uitgaven huishoudelijke hulp		-400	-	-	-	-

Beleidsproduct Algemene voorzieningen Wmo en jeugd 6700

Verlaging voorziening onderhoud

Ten gevolge van verkoop (Laan Hofrust) en leegstand/sloop (Cor Ruysstraat) kan de storting in de voorziening onderhoud per 2023 stopgezet worden. Voor de Laan Hofrust was de storting € 145.350 en voor de Cor Ruysstraat € 25.990.

Verhoging budget De Ontdekkers

De Ontdekkers verzorgt al meer dan 10 jaar een succesvol naschoolse en vakantie aanbod van diverse activiteiten in alle wijken van de gemeente Rijswijk. Dit gebeurt op basis van een 3-(school) jaarlijks Plan van Aanpak. De nieuwe planperiode gaat in op 1 augustus 2023.

De kosten blijven gedurende de planperiode gelijk. Het nieuwe Plan van Aanpak en de daarbij behorende kostenberekening maakt een structurele verhoging van het budget met € 14.620 noodzakelijk.

Verlaging subsidies Emancipatie & Inclusie

De gemeente verstrekt structureel een aantal subsidies aan organisaties die zich bezighouden met onderwerpen rond Emancipatie en Inclusie. De afgelopen jaren is er structureel € 15.000 van het budget over, ook voor 2023 is dit het geval. Hierdoor kan de raming structureel positief bijgesteld worden met € 15.000.

Energielasten

Ten gevolge van een verhoging ten opzichte van 2022 van de prijzen voor energie moeten de in de begroting opgenomen ramingen voor energielasten bijgesteld worden.

Verrekening energielasten

Een deel van de (hogere) energielasten wordt doorbelast. Dit resulteert in een structurele raming aan hogere baten.

Overheveling lasten nieuwe schoollocaties

Met ingang van het schooljaar '23 / '24 zijn er twee nieuwe schoollocaties in gebruik genomen, namelijk een tijdelijke locatie voor de Steenvoordeschool en 't Prisma op de Daniel Catterwijckstraat 6.

De huurinkomsten, onderhoudslasten en OZB staan nog niet begroot en zijn in deze begrotingswijziging opgenomen.

De overige lasten staan al begroot op respectievelijk de beleidsproducten Huisvesting Scholen (Steenvoordeschool) en Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd (Daniel Catterwijckstraat 6). De begrote lasten op het beleidsproduct Algemene Voorzieningen WMO en Jeugd (op de Daniel Catterwijckstraat 6 zat voorheen ter voorkoming van vandalisme en kraak een leegstandsbeheerder gevestigd), moeten overgeheveld worden naar het beleidsproduct Huisvesting Scholen (waar 't Prisma onder valt). Vooral nog wordt dit alleen budgetneutraal voor 2023 gedaan. Bij de eerste halfjaarrapportage 2024 wordt de begroting structureel aangepast en eventuele niet neutrale consequenties meegenomen.

<i>Financiële gevolgen</i>						
<i>Beleidsproduct</i>		<i>Algemene voorzieningen Wmo en jeugd (6700)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>		<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig						
- = nadelig		2023	2024	2025	2026	2027
Verlaging voorziening onderhoud Laan Hofrust		145	145	145	145	145
Verlaging voorziening onderhoud Cor Ruysstraat		26	26	26	26	26
Energielasten		-242	-219	-164	-164	-164
Verrekening energielasten		37	37	37	37	37
Verhoging budget De Ontdekkers		-15	-15	-15	-15	-15
Verlaging subsidies Emancipatie & Inclusie		15	15	15	15	15
Overheveling lasten nieuwe schoollocaties		7	-	-	-	-

Beleidsproduct Individuele voorzieningen natura jeugd 6820 en beleidsproduct Veiligheid, jeugd-reclassering en opvang jeugd 6830

Innovatiefonds Verbinding onderwijs – zorg

Voor het project Verbinding Onderwijs-Zorg waren er middelen gereserveerd in het Innovatiefonds. Deze middelen waren bedoeld om Consulenten in de school in te zetten op ondersteuningsvragen van jeugdigen en ouders voortkomend uit de onderwijscontext. In 2022 was hiervoor € 40.000 gereserveerd, voor 2023 was dit € 60.000. Bij de start van het schooljaar 2022-2023 zijn er twee consulenten aangesteld in het jeugdteam (2 x 0,8 fte) die zich volledig hebben gericht op deze ondersteuningsvragen vanuit het onderwijs. Er is alternatieve financiering gevonden voor dit project. De kosten van 2022 zijn bekostigd met Rijksmiddelen van het nationaal programma onderwijs (NPO) voor het tegengaan van de gevolgen door Corona. De gereserveerde kosten voor 2023 kunnen uit het budget binnen de reguliere begroting van het jeugdteam bekostigd worden. In het vervolg wordt dit project niet meer meegenomen in het Innovatiefonds. Er is hierdoor ruimte ontstaan voor andere initiatieven.

Zorg in natura (ZIN) Jeugd

In 2023 wordt een stijging in lasten van € 3.300.000 verwacht ten opzichte van 2022. De toename zit vooral in stijgende tarieven door indexatie (€ 850.000), stijging aantal jeugdigen in zorg (€ 850.000), en verzwaren en/of intensivering van zorg, met name in de dagbehandeling (€ 500.000), de jeugd GGZ (€ 780.000) en lokale maatwerkcontracten voor gezinshuizen (€ 320.000).

De stijging van de kosten in de jeugdzorg is een regionale en landelijke ontwikkeling en vraagt vanwege de omvang om een verdere duiding van oorzaken en aanpak. We onderzoeken de stijging van de lasten en zullen u de komende periode informeren over de ontwikkelingen. Omdat de meerjarige financiële ontwikkeling in de jeugdzorg onzeker is en onderwerp is van de verdere duiding, verwerken we de eventuele meerjarige bijstellingen in de 1e halfjaarrapportage 2024.

<i>Financiële gevolgen</i>						
<i>Beleidsproduct</i>		<i>Individuele voorzieningen natura jeugd (6820) en Veiligheid, jeugd-reclassering en opvang jeugd (6830)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>		<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig						
- = nadelig		2023	2024	2025	2026	2027
Zorg in natura Jeugd		-3.300	-	-	-	-
Verlaging Verbinding onderwijs en zorg		60	-	-	-	-
Mutatie Innovatiefonds		-60	-	-	-	-

Beleidsproduct Volksgezondheid 7100

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

In februari 2023 is de brede Specifieke Uitkering (SPUK) gepubliceerd ten behoeve van het bevorderen van gezondheid, sport- en beweegstimulering, cultuurparticipatie en het versterken van de sociale basis door gemeenten in de periode 2023-2026.

De brede SPUK is een specifieke uitkering voor 2023-2026 voor gemeenten verstrekt wordt voor activiteiten in het kader van de ambities en doelen zoals gesteld in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In het akkoord is afgesproken hoe preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd.

Eind maart 2023 is de aanvraag ingediend bij het Rijk. Binnen het Sociaal Domein is de aanvraag ingediend voor Gezondheid en Sociale Basis. Wat concreet op een aantal onderwerpen wordt gedaan, is:

- Lokale coalities vormen met JGZ, kraamzorg en verloskundigen
- Meedoen met Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG)
- Mentale gezondheid toevoegen aan het bestaande gezondheidsbeleid
- Nieuwe activiteiten toevoegen vanuit Welzijn Rijswijk voor de sociale basis, mantelzorg, één tegen eenzaamheid en welzijn op recept

De gevraagde middelen voor 2023 bedragen voor Sociaal Domein € 613.000 voor het jaar 2023. In de opvolgende jaren 2024 en 2025 is het bedrag € 603.000 per jaar en voor 2026 is dit € 431.000.

Inmiddels zijn de middelen ontvangen en dienen de budgetten budgettair neutraal verdeeld te worden over de verschillende onderdelen. De kosten worden volledig gefinancierd vanuit het Rijk. Voor 2023 zijn voor € 542.000 concrete plannen gemaakt, voor € 71.000 is er nog geen bestemming en wordt dit gereserveerd. Voor de overige jaren zijn wel voor de volledige subsidiebedragen al plannen gemaakt.

Financiële gevolgen		Volksgezondheid (7100)				
Beleidsproduct		Inc.		Struc.		
Bedragen * € 1.000		2023	2024	2025	2026	2027
+ = voordelig						
- = nadelig						
Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)		-542	-603	-603	-431	-
Dekking SPUK GALA		542	603	603	431	-

Beleidsproduct Oekraïne 9650

Oekraïne

De inkomsten en uitgaven voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne zijn in te delen in twee categorieën, te weten de gemeentelijke opvang (GOO) en particuliere opvang van Oekraïners (POO).

De uitgaven voor gemeentelijke opvang bestaan voor het grootste deel uit de kosten voor hotelopvang (kamerhuur en maaltijden) en kosten die hier nauw mee samenhangen, zoals kosten voor tolken en wasserette. Doordat er een vast aantal kamers is gereserveerd en de compensatie vanuit het Rijk op basis van beschikbaarheid gebeurt, zijn de inkomsten en directe uitgaven voor de GOO redelijk nauwkeurig in te schatten. Over 2023 worden de lasten voor de GOO geschat op ongeveer € 7.500.000, die budgettair neutraal verwerkt wordt. Hiervoor is ook een voorschot ontvangen van het Rijk.

Financiële gevolgen		Oekraïne (9650)				
Beleidsproduct		Inc.		Struc.		
Bedragen * € 1.000		2023	2024	2025	2026	2027
+ = voordelig						
- = nadelig						
Kosten Oekraïne		-7.500	-	-	-	-
Voorschot Oekraïne		7.500	-	-	-	-

PROGRAMMA WONEN EN LEVEN

Beleidsproduct Openbaar groen en openluchtrecreatie 5600

Onderhoud openbare toilet Wilhelminapark

Voor de plaatsing en het onderhoud van een openbaar toilet in het Wilhelminapark gedurende de zomermaanden is bij de eerste halfjaarrapportage 2023 voorgesteld om € 9.000 budget over te hevelen van team Handhaving (zie Beleidsproduct Openbare orde en veiligheid 1100) naar team ORD. Per abuis is dat incidenteel voorgesteld, terwijl dat structureel had moeten. Verder was het bedrag gebaseerd op de coronaperiode, waarin het toilet voor een kortere periode was geplaatst. Om het gehele seizoen te plaatsen, kost dat € 6.000 meer, structureel dus € 15.000.

Storm Poly

Door storm Poly op 5 juli zijn meerdere bomen omgewaaid. Daarnaast zijn op ongeveer 140 locaties takken afgebroken die opgeruimd moesten worden en schades aan auto's hebben veroorzaakt. Kosten bedragen € 50.000.

Financiële gevolgen	Openbaar groen en openluchtrecreatie (5600)				
Beleidsproduct	Inc.	Struc.			
Bedragen * € 1.000					
+ = voordelig					
- = nadelig					
Onderhoud openbare toilet Wilhelminapark	-6	-15	-15	-15	-15
Storm Poly	-50	-	-	-	-

Beleidsproduct Afvalverwijdering en -verwerking 7210

Afvalstoffenheffing

De verwachte opbrengsten aan afvalstoffenheffing grofvuil zal naar verwachting hoger uitkomen dan begroot. Op basis van de huidige inkomsten over het eerste half jaar en op basis van de inkomsten over vorig jaar zullen de inkomsten naar verwachting uitkomen op € 73.500. Dit is € 58.500 meer dan begroot.

Afvalinzameling en verwerking

De raad heeft de motie *staakt het nieuwe inzamelen!* aangenomen. Door grondstoffen via minicontainers in te zamelen, genereert de gemeente schoon PMD, papier etc. dat wordt verkocht op de wereldmarkt. Daarmee worden opbrengsten gegenereerd. Als gevolg van de motie worden de opbrengsten € 150.000 lager, omdat er minder restafval gescheiden wordt. Daarnaast brengt de motie directe kosten met zich mee die tot nu toe geraamd zijn op € 210.000.

Avalex

Op de dienstverlening van Avalex is een jaarlijkse ombuiging opgenomen van € 369.000 om de kosten te reduceren. Deze taakstelling is ingevuld door een structurele verhoging van € 369.000 extra inkomsten voor afvalstoffenheffing. Verder heeft Avalex een eerste wijziging op haar begroting 2023 doorgevoerd. Het gaat om een inflatiecorrectie voor de personeelskosten (9,5%) en materiaalkosten (10%). Dit leidt tot een incidentele verhoging van de lopende begroting van € 330.480.

Financiële gevolgen	Afvalverwijdering en -verwerking (7210)				
Beleidsproduct	Inc.	Struc.			
Bedragen * € 1.000					
+ = voordelig					
- = nadelig					
Afvalstoffenheffing grofvuil	59	59	59	59	59
Afvalinzameling en verwerking	-360	-	-	-	-
Afvalstoffenheffing	-	360	339	339	339
Avalex	-699	-360	-339	-339	-339

Aanpak energiearmoede

Het Rijk heeft onlangs een specifieke uitkering van € 591.271 voor de aanpak energiearmoede aan de gemeente Rijswijk toegekend. Dit komt boven op de middelen die in 2022 (€1.028.130) al via de SPUK energiearmoede zijn verstrekt.

Inmiddels loopt er een uitvraag voor de nieuwe inzet van energiefixers in Rijswijk. De verwachting is dat de energiefixers in de winter van 2023/2024 al aan de slag kunnen. De middelen worden besteed aan:

- Gedurende drie jaar woningbezoeken door een energiefixer met zowel advies over energiebesparing als ook isolatievoorlichting en het aanbrengen van kleine energiebesparende producten.
- Algemene voorlichting over verduurzamen en isoleren bij gemeentelijke energie-events, infomarkten, portiekgesprekken etc. door energieambassadeurs.
- Voorwaardelijk: Het samen met de gemeente (en in opdracht van de gemeente) organiseren en volgen van bijscholing voor de energieambassadeurs om de kennis en vaardigheden op te doen om isolatieadvies te kunnen geven. De bewoner moet namelijk op weg geholpen worden in het traject tot isoleren van de woning met bijbehorend inzicht in de (financiële) consequenties.

De SPUK energiearmoede is nog niet in de begroting verwerkt. Het voorstel is om voor de SPUK de lasten als de baten te begroten, verdeeld over de jaren 2023-2025.

Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Eerder hebben gemeenten en provincies zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord. Uit het Klimaatakkoord vloeit een aantal taken voort voor de decentrale overheden. Hiervoor heeft het kabinet middels een tijdelijke regeling CDOKE uitvoeringsmiddelen beschikbaar gesteld met als doel om gemeenten en provincies de ruimte te geven om een organisatie op te bouwen gericht op het uitvoeren van de klimaat- en energietaken (eigen medewerkers, externe inhuur en onderzoek). Voor Rijswijk is dit € 1,078 miljoen per jaar voor 2023, 2024 en 2025. Voor de jaren 2026 tot en met 2030 zijn ook uitvoeringsmiddelen beschikbaar. Deze middelen moeten zowel als lasten en als dekking worden begroot. De CDOKE regeling is in juni gestart, nog niet uitgegeven bedragen kunnen alleen aan gespecificeerde inzet worden besteed en inzet mag worden doorgeschoven tot en met 2027. De volgende regeling voor na 2025 komt voor te liggen bij een nieuw kabinet.

De Provincie Zuid Holland bevestigt dat gemeenten het bedrag wat zij in 2023 ontvangen voor de klimaat- en energiegelden mogen opnemen als structurele baat in de begroting 2024 voor de jaren 2024 tot en met 2027. Zij gaat er daarbij wel vanuit dat gemeenten een gelijk bedrag aan extra lasten opnemen voor de klimaat- en energietaken.

De snelheid waarmee middelen kunnen worden uitgegeven is onder andere afhankelijk van de snelheid waarmee vacatures worden vervuld. Voor 2023 moet er daarom rekening mee worden gehouden dat niet alle middelen worden uitgegeven.

Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)

Door de gestegen loon- en materiële lasten en intensiveringen van werkplannen en de versterking van Omgevingsveiligheid is de deelnemersbijdrage in 2023 verhoogd. Na de vaststelling van de begroting 2023 heeft Rijswijk aanvullend opdracht verstrekt aan de ODH voor de uitvoering van de EPBDIII en Label C verplichting, hetgeen een wettelijke taak betreft en waarvoor de expertise binnen de gemeente ontbreekt. Ook heeft Rijswijk meer uren van de ODH afgenomen voor beoordeling en advisering bij bouwprojecten en omgevingsvergunningen. De bijdrage van Rijswijk stijgt in 2023 van € 718.900 naar € 824.920. Een totale toename van € 106.020. Dit heeft gedeeltelijk te maken met de grote bouwopgave die Rijswijk in uitvoering heeft. De bouw van woningen in gemengde gebieden (Plaspoelpolder) vergt veel aandacht voor de milieuonderwerpen geluid, lucht en externe veiligheid. De verwachting is dat de stijgende trend ook in 2024 zal doorwerken. Er volgt daarom later een voorstel om de bijdrage voor de ODH te verhogen in 2024.

Milieuzones

De raad heeft eerder besloten (RV23030) om over te gaan tot de invoering van de milieuzones Prinses Beatrixlaan en de uitbreiding van de milieuzone Haagweg. Dit betreft de financiële verwerking van dat

besluit. De invoering van de Beatrixlaan is wat vertraagd, waardoor de invoeringskosten van 2023 grotendeels in 2024 worden uitgegeven. Voor de Haagweg zullen alle invoeringskosten van € 54.800 pas in 2024 worden uitgegeven, voor de Beatrixlaan zal € 25.000 van de geraamde invoeringskosten in 2023 worden uitgegeven en € 30.000 in 2024.

Woningisolatieprogramma

In juni 2023 heeft de raad het Woningisolatieprogramma Rijswijk 2023-2026 vastgesteld. Voor de uitvoering van het programma is van 2023 tot en met 2025 € 2.000.000 beschikbaar per jaar (naast de middelen vanuit de specifieke uitkering Nationale Isolatieaanpak vanuit het Rijk). Het woningisolatieprogramma bestaat op hoofdlijnen uit 3 onderdelen:

- 1) Inwoners actief benaderen en informeren over isolatiemaatregelen,
- 2) inwoners persoonlijk adviseren en VvE's daarbij ook ondersteunen in de procesbegeleiding, en
- 3) een subsidie voor isolatiemaatregelen.

Op dit moment wordt gewerkt aan de implementatie van het programma zodat de uitvoering eind dit jaar kan starten. De implementatie omvat o.a. de aanschaf van een klantrelatiebeheer-systeem, het opstellen van een subsidieregeling, het Europees aanbesteden van de Energiefixers (Energieambassadeurs) en het Europees aanbesteden van de procesbegeleiding voor VvE, het inrichten van het subsidieproces en voorbereiden van de communicatiecampagne. Het actief benaderen en het adviseren van particuliere woningeigenaren en VvE's start dit jaar. De subsidie wordt begin 2024 opengesteld.

Inwoners die in minder mate zelf de verduurzaming van hun woning kunnen realiseren en voor VvE's geldt dat het tijd vraagt om de eerste twee stappen te doorlopen en te komen tot een aanvraag voor subsidie. De ervaring is dat vooral bij grote VvE's dit proces minimaal 2 jaar in beslag neemt. De subsidieaanvragen vanuit die VvE's zullen pas in de loop van 2024/2025 volgen. Verwachting is dat de besteding van het subsidiebudget enige tijd achter de uitvoering aanloopt. Bij de vaststelling van het Woningisolatieprogramma is door de gemeenteraad een bestemmingsreserve ingesteld. Met deze bestemmingsreserve kunnen de middelen voor het woningisolatieprogramma beschikbaar blijven voor VvE's die het proces voor verduurzaming zijn gestart.

Zoals in het raadsvoorstel van het Woningisolatieprogramma al is aangekondigd, blijft een groot deel van het beschikbare budget uit 2023 onbesteed vanwege de doorlooptijd van de implementatie. Dit budget (nu vastgesteld op € 1,9 miljoen) wordt bestemd voor de uitvoering van het Woningisolatieprogramma in 2024. De middelen (á € 2 miljoen) in 2024 worden daarmee verschoven naar 2026, waarmee de uitvoering van het programma 3 jaar blijft.

Financiële gevolgen Beleidsproduct Bedragen * € 1.000	Milieubeheer (7230)				
	Inc.	Struc.			
+ = voordelig					
- = nadelig					
	2023	2024	2025	2026	2027
Aanpak energiearmoede	-337	-380	-380	-	-
Dekking SPUK energiearmoede	337	380	380	-	-
Uitgaven tijdelijke regeling CDOKE	-1.078	-1.078	-1.078	-1.078	-1.078
Uitgaven tijdelijke regeling CDOKE	1.078	1.078	1.078	1.078	1.078
Omgevingsdienst Haaglanden (ODH)	-106	-	-	-	-
Uitbreiding milieuzones	-25	-309	-84	-51	-39
Woningisolatieprogramma	1.900	-1.900	-	-	-
Mutatie reserve Woningisolatieprogramma	-1.900	1.900	-	-	-

Beleidsproduct Ruimtelijke ordening 8100

Gebiedsontwikkeling

In 2023 is het team gebiedsontwikkeling geformeerd, waar ook de vier projecten voor gebiedsontwikkeling zijn onder gebracht: Gebiedstransformatie Havenkwartier, Bogaard Stadscentrum, Gebiedstransformatie te Werve en Gebiedstransformatie Kesslerpark. In de afgelopen maanden is de begroting van het team en

de daaronder vallende projecten verder opgezet voor de jaren 2023 en 2024. Voor deze projecten waren nog geen budgetten geraamd, terwijl er wel inzet op gepleegd is. De lasten voor de gebiedsontwikkeling bestaan met name uit het inhuren van expertise. De baten bestaan uit verhaalde kosten op de ontwikkelende partijen en uit subsidies.

Deze lasten worden verhaald op projectontwikkelaars die in deze gebieden woningen en voorzieningen realiseren. Voor sommige projecten heeft kostenverhaal reeds plaatsgevonden. Ook vindt er nog kostenverhaal in de toekomst plaats. De gemeente dekt als co-financiering voor de Woningbouwimpuls (WBI) subsidie voor 2024 € 255.000 van de kosten in het Havenkwartier. Op dit moment is de verwachting dat de gemeente al haar overige bestedingen voor 2023 en 2024 kan verhalen op de projectontwikkelaars.

Op 27 juni 2023 heeft de Raad een besluit (RV 23-056) genomen over de éénmalige gemeentelijke financiële bijdrage van € 1.870.760 aan The Orchard, bedoeld als co-financiering bij de toegekende Specifieke uitkering impulsaanpak winkelgebieden van het ministerie van EZK. De bijdrage wordt in 7 uitkeringen uitbetaald. De budgettaire gevolgen zijn in de tabel verwerkt. De eerste 3 uitkeringen in 2023 en 2024. De overige 4 uitkeringen in 2025 en 2026. Aan deze bijdrage zijn voorwaarden verbonden. Pas als aan deze voorwaarden is voldaan, wordt de bijdrage verstrekt. Voorgesteld wordt om de bijdrage ten laste te brengen van de parkeerreserve, omdat de bijdrage wordt verstrekt voor de onrendabele top die onder andere ontstaat door de gemeentelijke eis dat er een inpandige parkeerfaciliteit aanwezig moet zijn. Voor de financiële gezondheid van de gemeente maakt het geen verschil of de bijdrage wordt onttrokken uit de algemene reserve of de parkeerreserve.

Financiële gevolgen Beleidsproduct Bedragen * € 1.000	Ruimtelijke ordening (8100)				
	Inc.	Struc.			
+ = voordelig					
- = nadelig					
	2023	2024	2025	2026	2027
Gebiedsontwikkeling lasten	-2.312	-9.033	-1.069	-1.069	-
Gebiedsontwikkeling baten	2.045	8.244	535	535	-
Onttrekking reserve Parkeren	267	535	535	535	-

Beleidsproduct Volkshuisvesting 8220

Stijgende licentiekosten Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

Voor de BAG software worden vanwege de groei van de stad de licentiekosten hoger. Daarnaast is er sprake van een inflatiecorrectie, waardoor het softwarebudget structureel met € 50.000 moeten worden opgehoogd.

Invoering Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet is andermaal uitgesteld, dit maal naar 1 januari 2024. In 2022 zijn daarom een aantal voor de invoering noodzakelijke activiteiten nog niet of in een lager tempo uitgevoerd, en doorgeschoven naar 2023. Daarom is het invoeringsbudget dat beschikbaar was voor 2022 niet volledig besteed. Het college heeft besloten om het budget van € 146.063 over te hevelen naar 2023 (RIB 23.035 Budgetoverheveling).

Na de invoering per 1-1-2024 worden nog de nodige kosten gemaakt, om de organisatie verder mee te nemen in de werking en werkwijze van de wet. Daarom wordt voorgesteld voor de jaren 2024 en 2025 een bedrag (werkbudget) van € 50.000 op te nemen voor doorlopende leer- en ontwikkelactiviteiten, verbetering dienstverlening en integraal werken etc.

Over de inkomsten (compensatie van de kosten van de invoering van de wet) blijft wat onduidelijkheid bestaan. In de begroting 2023 e.v. is rekening gehouden met een compensatie (via de algemene uitkering) van € 490.500 (2023), € 392.500 (2024), € 417.500 (2025) € 363.600 (2026). Deze bedragen zijn inclusief de compensatie van de kosten voor de invoering van de WKB. Of deze bedragen uiteindelijk ook zo blijven is de vraag. Vooralsnog wordt daar wel van uitgegaan.

Overheveling softwarebudget

Vanaf 2024 wordt € 40.000 aan structurele lasten overgehangen van het beleidsproduct Publieke Dienstverlening naar het beleidsproduct Volkshuisvesting. Deze structurele lasten zullen uiteindelijk vanuit dit beleidsproduct betaald gaan worden.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Volkshuisvesting (8220)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Stijgende licentiekosten basisregistratie BAG	-50	-50	-50	-50	-50
Invoering Omgevingswet	-146	-50	-50	-	-
Overheveling softwarebudget	-	-40	-40	-40	-40

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN

Beleidsproduct Algemene dekkingsmiddelen 9500

OZB eigenaren niet-woningen

De verwachting is dat de baten OZB eigenaren niet-woningen in 2023 € 150.000 hoger zullen zijn dan begroot. Bij het opstellen van de begroting 2023 is uitgegaan van een WOZ waarde toename van € 22,5 miljoen. Dit omdat op moment van inschatting de herwaardering op dat moment nog niet afgerond was. De WOZ waarde toename is uiteindelijk hoger uitgevallen met hogere baten ten gevolge.

Toeristenbelasting

De verwachte opbrengsten aan toeristenbelasting zullen naar verwachting lager uitkomen dan begroot. Op basis van de huidige inkomsten over het eerste half jaar en op basis van het aantal overnachtingen vorig jaar zullen de verwachte inkomsten € 146.400 lager uitkomen. Vooralsnog wordt dit structureel verwerkt.

Precariobelasting

De verwachte opbrengsten aan precariobelasting zal naar verwachting lager uitkomen dan begroot. Op basis van de oplegging dit jaar en op basis van de oplegging van vorig jaar zullen de inkomsten naar verwachting structureel uitkomen op € 24.000. Dit is € 29.170 minder dan begroot.

Vennootschapsbelasting

De kosten van de VPB zijn in het jaar 2023 hoger dan gebruikelijk en moet met € 305.000 worden verhoogd. Dit heeft te maken met het inlopen van achterstallige aangiftes VPB. Na de invoering van de VPB in het jaar 2016 heeft het een aantal jaar geduurd voordat de gemeente Rijswijk haar eerste aangifte kon doen (2016 in het jaar 2021). Nadat de eerste aangifte 2016 was gedaan konden daarna ook de andere jaren ingediend worden. Dit vertaalt zich in 2023 dat er meerdere VPB-aanslagen over oudere jaren worden opgelegd. Zo zijn de jaren 2021, 2022 en 2023 voorlopig aangeslagen en is de verwachting dat ook de jaren 2019 en 2020 nog zullen worden opgelegd. De jaren 2016, 2017 en 2018 zijn in eerdere jaren verwerkt. Structureel moet het vanaf 2024 met € 65.000 worden verhoogd.

Toename WOZ-bezwaar- en beroepschriften

Voor 2023 is er € 206.000 extra budget voor de inhuur voor personeel. De oorzaak hiervan is dat het aantal WOZ-bezwaar- en beroepschriften met ca. 30 % zijn toegenomen. Dat is vergelijkbaar met de toename over 2022. Vooral de No Cure No Pay (NCNP) bedrijven zorgen voor deze toename. Ten dele houdt die verband met de groei van het aantal woningen binnen onze gemeente. Meer WOZ-aanslagen leiden tot meer bezwaren en (hoger) beroepen.

Extra personeelsinzet was ook vereist voor behandeling van (door NCNP's) ingediende bezwaren gericht tegen de kostendekkendheid van verordeningen. Het verdienmodel is er op gericht zoveel mogelijk wettelijk toekomstige proceskostenvergoedingen per bezwaar en beroep binnen te halen. Daarnaast werd ook door vakteams vaker intern juridisch advies gevraagd, bijvoorbeeld inzake verordeningen en aanpassing van beleid.

Verwerken meicirculaire 2023

In RIB 23-057 is de raad geïnformeerd over de financiële gevolgen van de meicirculaire 2023. Dit wordt nu meerjarig verwerkt in de begroting.

Energielasten

Ten gevolge van een verhoging ten opzichte van 2022 van de prijzen voor energie moeten de in de begroting opgenomen ramingen voor energielasten bijgesteld worden.

Personeelsbegroting

Diverse verschuivingen in de ambtelijke organisatie hebben geleid tot wijzigingen in de programma's. Deze wijzigingen zijn budgettair neutraal.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Algemene dekkingsmiddelen (9500)</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
OZB eigenaren niet-woningen	150	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
Toeristenbelasting	-146	-146	-146	-146	-146
Precariobelasting	-29	-29	-29	-29	-29
Vennootschapsbelasting	-305	-65	-65	-65	-65
Verwerken meicirculaire 2023	811	7.633	7.509	4.948	7.875
Energielasten	-8	-8	-8	-8	-8

PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Implementatiekosten HRM systeem

In 2023 stond de implementatie van een module voor module werving en selectie (Easycruit) binnen het nieuwe HRM systeem gepland. In verband van de beperkte capaciteit van onder andere functioneel beheer is de implementatie uitgesteld tot Q1 2024. De kosten á € 12.000 worden niet in 2023, maar in 2024 gemaakt.

Huurstijging Hoogvoorde

Door een huurstijging van 5% is de totale huur van Hoogvoorde gestegen. Dit levert voor 2023 een tekort op van € 235.390. Hiervan wordt € 76.880 gedekt binnen de budgetten van facilitair. Voor 2024 is het tekort € 548.070, welke wordt gedekt uit de reserve frictiekosten.

Uitvoering Cloudstrategie

De uitvoering van het project verSaaSing taakapplicatie Centric S4SD binnen het Sociaal Domein was gepland voor 2023. Dat gaat niet lukken omdat eerst de werkprocessen in de taakapplicatie worden verbeterd. Het voorstel is daarom om hiervoor € 250.000 onboarding- en exploitatie kosten over te hevelen naar 2025.

Verder kan de vervanging van de taakapplicatie Beheervisie Melddesk binnen het domein Maatschappelijke Ondersteuning niet meer in 2023 worden uitgevoerd. Het aanbestedingstraject is hiervoor wel al gestart. Hiervoor is het voorstel om € 150.000 voor onboarding- en exploitatie over te hevelen naar 2025.

Lagere detachingsvergoeding GRB

Er wordt een medewerker minder gedetacheerd aan de GRB omdat de betreffende medewerker uit dienst is. Hierdoor worden zowel de salariskosten als de detachingsvergoeding structureel € 68.000 lager.

Begroting GR Delft-Rijswijk

In de Raadsinformatiebrief (RIB 23 052) is de Digitaliseringsagenda met de raad gedeeld. De financiële verwerking van de lasten voor de nieuwe werkplek die in deze RIB zijn aangekondigd, verloopt via de 2e halfjaarrapportage 2023. Voor 2023 bedraagt dat € 700.000 en structureel € 1.800.000. De extra lasten die dit met zich meebrengt, worden via de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Delft-Rijswijk (GRB) in rekening gebracht. Dit was ook onderdeel van de begrotingswijziging 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027 van de GRB, waarvoor op 27 juni 2023 een zienswijze is vastgesteld.

Beheer Archieven

In het kader van de verhuizing naar het Huis van de Stad moeten de Rijswijkse archieven worden bewerkt en overgebracht (de archieven die 20 jaar of ouder zijn) of uitgeplaatst (archieven die jonger zijn dan 20 jaar of archieven die op termijn vernietigbaar zijn). Hiervoor dient het budget eenmalig met € 154.000 te worden opgehoogd.

Verhuizing naar Huis van de Stad

Onttrekking vanuit de bestemmingsreserve Huis van de Stad van € 100.000 in verband met inhuur extern personeel rondom ICT, communicatie en verhuizing naar Huis van de Stad.

Actualisatie afschrijvingslasten

Door vertraagde investeringen schuiven de afschrijvingslasten door.

<i>Financiële gevolgen</i>					
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Diversen</i>				
<i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig	2023	2024	2025	2026	2027
- = nadelig					
Implementatiekosten HRM systeem	12	-12	-	-	-
Huurstijging Hoogvoorde	-159	-548	-	-	-
Dekking reserve frictiekosten	-	548	-	-	-
Uitvoering Cloudstrategie	400	-	-400	-	-
Lagere detachingsvergoeding GRB	-68	-68	-68	-68	-68
Lagere detachingsvergoeding GRB	68	68	68	68	68
Begroting GR Delft-Rijswijk	-700	-1.800	-1.800	-1.800	-1.800
Beheer Archieven	-154	-	-	-	-
Verhuizing naar Huis van de Stad	-100	-	-	-	-
Dekking reserve frictiekosten Huis van de Stad	100	-	-	-	-
Actualisatie afschrijvingslasten	476	-33	-208	-545	-568

PARAGRAAF FINANCIERING

Tijdelijke financieringsoverschot

Per 1 september bedroeg het financieringsoverschot, rekening houdend met kortlopende verplichtingen, ca. € 25 miljoen. Deze middelen zijn beschikbaar en worden verplicht aangehouden op een bankrekening bij het Ministerie van Financien (Schatkist). Dit betekent dat er meer financieringsmiddelen waren in de vorm van opgenomen leningen, reserves en voorzieningen dan gerealiseerde investeringen. Deze middelen zijn bedoeld om onder meer de hoge aflossingen op bestaande leningen af te kunnen lossen en de nieuwe investeringen te kunnen betalen.

Eind 2023 wordt een lening van € 13 miljoen afgelost. Volgens de laatste voorlopige inzichten zal het financieringsoverschot eind tweede halfjaar 2023, mede door het aflossen van de lening en door investeringsuitgaven, omslaan.

Voornamelijk door het achterblijven van de geplande investeringen is het opnemen van leningen nog niet noodzakelijk. Een eventueel financieringstekort aan het eind van 2023 kan worden opgevangen met één-maands of twee-maands kasgeldlimiet. De verwachting is dat het begin 2024 noodzakelijk zal zijn om een langlopende lening af te sluiten voor de financiering van RijswijkBuiten en de overige investeringen. Afhankelijk van de ontwikkelingen op de kapitaalmarkt en de inflatie zal er begin 2024 gebruik worden gemaakt van een één-jaars lening of een lening met een langere looptijd

De stijgende rente heeft als voordeel dat er op het financieringsoverschot een gemiddelde rente van 3,3% (over het saldo van de laatste twee kwartalen) wordt ontvangen. Hierdoor zullen de renteopbrengsten € 200.000 hoger zijn dan begroot.

<i>Financiële gevolgen</i> <i>Beleidsproduct</i> <i>Bedragen * € 1.000</i>	<i>Algemene dekkingsmiddelen (9500)</i>				
	<i>Inc.</i>	<i>Struc.</i>			
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Tijdelijke financieringsoverschot	200	-	-	-	-

ONTWIKKELING INVESTERINGSKREDIETEN

Openbare Orde en Veiligheid

Verbouwing werkruimte IOG/Toezicht Parkeren

Doordat aanschaf van materialen en uitvoering van werkzaamheden zijn gestegen ten opzichte van de eerdere raming is er een overschrijding ontstaan van € 17.840.

Verkeer en vervoer

Samenvoegen diverse kredieten

De kredieten Extra impuls vervanging OV kabels 2024 en Vervanging kabelnet OV 2024 worden samengevoegd, gezien dezelfde inhoud en afschrijftermijnen van deze producten. Hetzelfde geldt voor Vervanging lichtmasten 2023 met Vervanging kabelnet openbare verlichting 2023.

Samenvoegen kredieten station Rijswijk

Het investeringskrediet Vervangen roltrappen station Rijswijk heeft financiële ruimte over. Deze investering is onderdeel van het grotere project Investering station Rijswijk. Dat project heeft nog financiële ruimte nodig voor de gevel. In zijn geheel blijft het project binnen de beschikbaar gestelde middelen. Ook zijn de afschrijvingstermijnen van beide kredieten gelijk. Het verzoek is daarom om deze investeringskredieten samen te voegen.

Herstel asfaltwegen 2023

In 2022 is een tekort ontstaan op het investeringskrediet “Herstel asfaltwegen” van € 269.130. Vervolgens is dit tekort verrekend met het investeringskrediet “Herstel asfaltwegen 2023”, waardoor het voor 2023 beschikbare investeringskrediet lager is geworden. Hier is bij de aanbesteding / opdrachtverlening naar een geselecteerde aannemer om werkzaamheden te verrichten om het (asfalt-) wegennet in Rijswijk aan de veiligheidseisen te laten voldoen, geen rekening mee gehouden. Het is echter wel noodzakelijk om de opgave voor 2023 te realiseren. Verzocht wordt om het budget van het investeringskrediet “Herstel asfaltwegen 2023” te verhogen met € 269.130 om het daarmee terug te brengen naar het oorspronkelijke niveau.

Herstel kademuur Sammersweg

Het fietspad Sammersweg is onderdeel van het regionale basisnetwerk fiets (Uitvoeringsprogramma Bereikbaarheid 2016-2025) en van de doorgaande regionale fietsroute van centrum Den Haag via Wateringsveld naar Midden Delfland/Westland (sterroute 6). In het onderhavige project wordt de kwaliteit van het fietspad verbeterd door de aanleg van een fietspad in asfalt en door het verbeteren van de verkeersveiligheid van de kruising met de Strijplaan.

Onderdeel van het project is het vervangen van de kademuur bij de brug over de Strijpwetering. Inspecties hebben aangetoond dat de staat van de kademuur slecht is waardoor het noodzakelijk is deze te vervangen voor de benodigde constructieve ondersteuning van het fietspad.

In 2019 is voor de verbetering van het fietspad € 655.000 in de begroting opgenomen.

In 2020 is voor de vervanging van de kademuur € 300.000 in de begroting opgenomen.

De totale projectkosten van het project Sammersweg zijn anno 2023: € 1.236.000. Daarvan maakt de kademuur € 595.060 van uit. Over dit bedrag wordt gerekend dat 25% subsidie verkregen kan worden via IPVa-regeling van de MRDH, ofwel € 148.765. Eén en ander betekent dat er voor het vervangen van de damwand sprake is van een tekort van € 595.060 – € 300.000 – € 148.770 = € 146.290. Verzocht wordt om deze € 146.290 als extra investeringskrediet voor dit project toe te kennen. De stijging van de kosten wordt veroorzaakt door diverse factoren waaronder prijsstijgingen van materieel en menskracht.

Onderwijs

Haalbaarheidsonderzoek Pasgeld voor dislocatie De Piramide

Voor het realiseren van de dislocatie van De Piramide in Pasgeld is eerst onderzoek nodig naar de haalbaarheid voor onderwijshuisvesting. Voor de huisvesting in de nieuwbouwwijk moet de locatie en de omvang bepaald worden. Hiervoor is een investeringskrediet van € 25.000 nodig.

Sport, Cultuur en Recreatie

Restaureren tuinderschoorsteen Hof van Sion

De schoorsteen is in bouwvallige staat wat onder andere voor veiligheidsproblemen zorgt. Het is nodig om de toren te restaureren. Hiervoor is een investeringskrediet nodig van € 60.000.

Samenvoegen diverse kredieten

De kredieten Toplaagrenovatie veld 401 met Toplaagrenovatie veld 401 Sportpark Vredenburg worden samengevoegd, gezien dezelfde inhoud en afschrijftermijnen van deze producten.

Multi Functionele Accommodatie op Sportpark Elsenburg

De raad heeft op 1 juni (RV 23 039) besloten om een Multi Functionele Accommodatie op Sportpark Elsenburg te bouwen. Deze bestaat onder andere uit de verenigingsaccommodaties van hockeyclub RHC, Fietscross vereniging FCCR en Rijwielvereniging De Spartaan. Daarnaast wordt de MFA gebruikt voor kinderdagopvang, fysiotherapie, een podoloog en buitenschoolse opvang. Hiermee wordt het mogelijk gemaakt programma's te maken voor alle doelgroepen (kind, tiener, volwassenen en senioren). Voor de bouw is een investeringskrediet van € 13 miljoen toegekend en wordt via deze tweede halfjaarrapportage financieel verwerkt.

Wonen en Leven

Groot onderhoud gemeentelijke woningen

Dit is een krediet (oorspronkelijk € 320.000) wat de afgelopen jaren heeft gediend voor groot onderhoud van de gemeentelijke woningen. Hierop is een overschrijding ontstaan van € 20.000.

OVERIG

RijswijkBuiten

Bijschrijven rente verliesvoorziening

Conform BBV regelgeving is het verplicht om rente bij te schrijven bij de verliesvoorziening van RijswijkBuiten omdat deze wordt gewaardeerd tegen netto contante waarde.

<i>Financiële gevolgen</i>	<i>Rijswijk Buiten</i>				
<i>Beleidsproduct</i>	<i>Inc.</i>		<i>Struc.</i>		
<i>Bedragen * € 1.000</i>					
+ = voordelig					
- = nadelig	2023	2024	2025	2026	2027
Bijschrijven rente verliesvoorziening	-415	-423	-431	-440	-449

RESUMÉ FINANCIËLE CONSEQUENTIES 2E HALFJAARRAPPORTAGE 2023

Bedragen x € 1.000.-					
+ = voordelig					
- = nadelig					
Overzicht per beleidsproduct per programma	2023 Saldo	2024 Saldo	2025 Saldo	2026 Saldo	2027 Saldo
Beginstand na de voorjaarsnota	-6.266	-2.451	-1.329	-5.895	-5.920
Programmaontwikkelingen (A)	-7.591	-763	118	-85	-73
<i>Programma Algemeen Bestuur en Organisatie</i>	-273	144	521	235	235
Bestuursorganen (0010)	-215	-45	-45	-45	-45
Burgerzaken (0030)	25	10	10	10	10
Verkiezingen / referenda (0031)	-215	-	242	-	-
Publieke dienstverlening (0032)	332	234	369	325	325
Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie (0060)	-200	-55	-55	-55	-55
<i>Programma Openbare Orde en Veiligheid</i>	-133	15	15	15	15
Openbare orde en veiligheid (1100)	-133	15	15	15	15
Rampenbestrijding (1201)	-	-	-	-	-
<i>Programma Verkeer en Vervoer</i>	-	-	-	-	-
Wegen, Straten en pleinen (2100)	-	-	-	-	-
Verkeer (2110)	-	-	-	-	-
Parkeren (2140)	-	-	-	-	-
Waterwegen (2400)	-	-	-	-	-
<i>Programma Economie en Werken</i>	-	-	-	-	-
Economische aangelegenheden (3100)	-	-	-	-	-
Nutsbedrijven (3300)	-	-	-	-	-
<i>Programma Onderwijs</i>	-110	-36	-76	-76	-76
Huisvesting scholen (4010)	-62	-36	-76	-76	-76
Lokaal onderwijsbeleid 4030	-48	-	-	-	-
<i>Programma Sport, Cultuur en Recreatie</i>	-154	-20	-10	-10	-10
Openbaar bibliotheekwerk (5100)	40	-	-	-	-
Sport (5300)	-163	10	20	20	20
Kunst en cultuur (5400)	-	-	-	-	-
Cultureel erfgoed (5410)	-30	-30	-30	-30	-30
Speeltuinwerk (5800)	-	-	-	-	-
<i>Programma Sociaal Domein</i>	-5.537	-206	-151	-151	-151
Lokaal onderwijsbeleid (4030)	-	-	-	-	-
Inkomen (6100)	-1.046	-196	-196	-196	-196
Arbeidsmarkt overig (6110)	-217	-	-	-	-
Gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid (6140)	-537	-65	-65	-65	-65
Inburgering (6204)	-77	-	-	-	-
Re-integratie- en participatievoorzieningen Participatiewet (6230)	65	65	65	65	65
Maatwerkvoorzieningen materieel Wmo (6610)	-	-	-	-	-
Maatwerkvoorzieningen immaterieel Wmo (6620)	-400	-	-	-	-
Algemene voorzieningen Wmo en jeugd (6700)	-26	-10	44	44	44
Individuele voorzieningen natura jeugd (6820) en Veiligheid, jeugd-reclassering en opvang jeugd (6830)	-3.300	-	-	-	-
Volksgezondheid (7100)	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen (9500)	-	-	-	-	-
Sociaal Domein (9607)	-	-	-	-	-
Oekraïne (9650)	-	-	-	-	-

Bedragen x € 1.000.-					
+ = voordelig					
- = nadelig					
Overzicht per beleidsproduct per programma	2023 Saldo	2024 Saldo	2025 Saldo	2026 Saldo	2027 Saldo
<i>Programma Wonen en Leven</i>	-1.384	-660	-181	-97	-85
Openbaar groen en openluchtrecreatie (5600)	-56	-15	-15	-15	-15
Afvalverwijdering en - verwerking (7210)	-1.001	59	59	59	59
Riolering en waterzuivering (7220)	-	-	-	-	-
Milieubeheer (7230)	-131	-309	-84	-51	-39
Ruimtelijke ordening (8100)	-	-255	-	-	-
Wijkontwikkeling (8210)	-	-	-	-	-
Volkshuisvesting (8220)	-196	-140	-140	-90	-90
Bouwgrondexploitatie (8300)	-	-	-	-	-
Grondexploitatie RijswijkBuiten (8320)	-	-	-	-	-
<i>Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien (B)</i>	472	7.384	7.260	4.699	7.626
Algemene dekkingsmiddelen (9500)	472	7.384	7.260	4.699	7.626
<i>Paragraaf Bedrijfsvoering (C)</i>	-125	-1.845	-2.408	-2.345	-2.368
Diversen	-125	-1.845	-2.408	-2.345	-2.368
<i>Paragraaf Financiering (D)</i>	200	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen (9500)	200	-	-	-	-
<i>Paragraaf RijswijkBuiten (E)</i>	-415	-423	-431	-440	-449
RijswijkBuiten	-415	-423	-431	-440	-449
Totaal A + B + C + D + E	-7.458	4.353	4.539	1.829	4.736
Totaalstand na voorjaarsnota 2023 (Beginstand + A+ B + C + D + E)	-13.724	1.901	3.209	-4.066	-1.183